

UZASADNIENIE

Przedmiot i przebieg postępowania

Pozwem z dnia 27 stycznia 2023 r. wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od J. G. kwoty 1 402,97 zł tytułem niespłaconego kapitału pożyczki oraz prowizji, odsetek kapitałowych oraz skapitalizowanych odsetek za opóźnienie – wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 23 marca 2023 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie, VI Wydziale Cywilnym, umorzył postępowanie w całości wobec skutecznego wniesienia sprzeciwu. (akta sprawy epu, k. 11-16)

Pozwem z dnia 5 czerwca 2023 r. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od J. G. kwoty 1 402,97 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 27 stycznia 2023 r., a także kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych. Powód dochodził swojego roszczenia z tytułu niespłaconej przez pozwaną umowy pożyczki zawartej w pierwotnym wierzyciele, spółką (...) sp. z o.o. (pozew, k. 3-6-v)

W odpowiedzi na pozew złożonej w terminie pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w tej sprawie i kosztów procesu z epu. Pozwana kwestionowała powództwo co do zasady i co do wysokości. Kwestionowała przede wszystkim legitymację procesową powoda wskazując na nieważność umowy cesji wierzytelności zawartej pomiędzy powodem i zbywcą oraz między zbywcą a pożyczkodawcą podnosząc, iż mimo ich odpłatności nie zawierają one ceny za jaką dana wierzytelność została sprzedana. Ponadto podnosiła, że umowa cesji nie określała wierzytelności w sposób wystarczający do jego identyfikacji. Kwestionowała także by w ogóle zawarła ze spółką przedmiotową umowę pożyczki. (odpowiedź na pozew, k. 55-56v)

Ustalenia faktyczne

Dnia 12 stycznia 2022 r. J. G. zawarła przy pomocy serwisu internetowego umowę określającą warunki udzielenia pożyczek gotówkowych z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (ramowa umowa pożyczki). Umowa ta określała zasady udzielania przez pożyczkodawcę pożyczek (§ 2 ust. 1). Warunkami udzielenia pożyczki były: prawidłowe zarejestrowanie się pożyczkobiorcy na stronie www, weryfikacja za pomocą usług identyfikacji, złożenie prawidłowego wniosku o udzielenie pożyczki, pozytywna weryfikacja oraz zawarcie umowy pożyczki w sposób określony w umowie ramowej (§ 2 ust. 2). Pożyczkobiorca zawierał umowę pożyczki za pośrednictwem Internetu, po rejestracji i założeniu swojego Profilu oraz wypełnieniu formularza internetowego wraz z wnioskiem o udzielenie pożyczki. Następnie dochodziło do weryfikacji wnioskodawcy za pomocą usługi identyfikacji (poprzez wpisanie właściwego ciągu cyfr przekazanych pożyczkobiorcy za pomocą wiadomości SMS). Następnie pożyczkodawca badał zdolność kredytową pożyczkobiorcy i na tej podstawie składał mu ofertę zawarcia umowy pożyczki na warunkach w niej określonych w drodze elektronicznej wraz projektem umowy pożyczki. Po zapoznaniu się z jej treścią pożyczkodawca mógł złożyć oświadczenie o przyjęciu oferty (zaakceptować jej warunki) poprzez potwierdzenie woli zawarcia umowy pożyczki za pomocą swojego Profilu. (§ 3 ust. 1, 3, 8).

(umowa ramowa, k. 29-32)

W dnia 12 stycznia 2022 r. J. G. zawarła przy pomocy serwisu internetowego, umowę pożyczki nr (...) z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Zgodnie z tą umową pożyczkodawca udzielił pożyczkobiorczyni pożyczki w kwocie 1 000 zł na okres 30 dni tj. do dnia 11 lutego 2022 r. Opłata za udzielenie pożyczki wynosiła 274,54 zł, a całkowity koszt pożyczki 280,57 zł. Do spłaty pozostawała kwota 1 280,57 zł. Naliczana kwota odsetek za okres pożyczki w stosunku dziennym wynosiła zaś 0,2 zł (§ 2 ust. 1). § 2 ust. 2 umowy przewidywał, że w przypadku

opóźnienia pożyczkobiorcy w spłacie kwoty pożyczki do wypłaty lub opóźnienia w spłacie opłaty za udzielenie pożyczki w stosunku do terminów spłat wynikających z umowy pożyczki, pożyczkodawca jest uprawniony do naliczania odsetek za opóźnienie w wysokości równej dwukrotności sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych (odsetek maksymalnych za opóźnienie), które w dniu zawarcia umowy wynosiły 11,2% w skali roku.

(umowa pożyczki, k. 27-28v, formularz informacyjny, k. 33-34v)

Pożyczka w wysokości 1 000 zł została wypłacona na konto bankowe pożyczkobiorczyni.

(wydruk z systemu bankowego, k. 37)

Pismem z dnia 7 września 2022 r. J. G. została wezwana przez spółkę (...) PL (...) z o.o. do zapłaty kwoty 1 282,72 zł tytułem niespłaconego zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki nr (...) w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania na rachunek bankowy pożyczkodawcy.

(wezwanie, k. 38-v)

Dnia 13 października 2022 r. VIA SMS PL (...) z o.o. oraz (...) z siedzibą w T. (Estonia) zawarły umowę cesji wierzytelności, mocą której VIA SMS PL (...) z o.o. przelała na rzecz estońskiej spółki przysługujące jej wierzytelności z tytułu pożyczek udzielonych osobom fizycznym za kwotę 3 528 361,19 zł, która miała zostać wypłacona do 31 października 2022 r. (§ 2 ust. 1 i 4). Wierzytelność względem J. G. została w załączniku oznaczona przy pomocy nr umowy (...) i dnia jej zawarcia (12.01.2022).

(umowa cesji, k. 22-v, załącznik, k. 23-24, pełnomocnictwa, k. 25, 26)

W dniu 19 października 2022 r. spółka (...) z siedzibą w T. zawarła z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności, na mocy której przysługujące jej wierzytelności wobec dłużników z tytułu umów pożyczek gotówkowych określonych w załączniku miała przenieść na rzecz spółki (...). Skutek nabycia tych wierzytelności przez spółkę polską miał nastąpić pod warunkiem zapłaty przez cesjonariusza ceny określonej w umowie (§ 2 ust. 2), na rzecz (...) sp. z o.o. w W. (§ 2 ust. 3).

(umowa przelewu wierzytelności, k. 17-18v, załącznik, k. 21, pełnomocnictwa, k. 19v, 20)

O mającym się dokonać przelewie wierzytelności spółka (...) poinformowała pożyczkobiorczynię pismem z dnia 24 października 2022 r. domagając się od niej zapłaty kwoty 1 324,93 zł tytułem zadłużenia z umowy nr (...) do dnia 26 października 2022 r.

(zawiadomienie, k. 39-v)

Omówienie dowodów

Sąd oparł swoje ustalenia faktyczne na podstawie wyżej wymienionych dowodów z dokumentów, które nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności. Część dokumentów załączonych do sprawy nie miało istotnego znaczenia dla sprawy, np. wydruki wyroków załączone przez pozwanego do odpowiedzi na pozew, i zostały uznane przez Sąd jako uzupełnienie jego stanowiska.

Zasadniczo zarzuty strony pozwanej należy uznać za gołosłowne. Poza jedno- lub parozdaniowym zaprzeczeniem pozwana nie przedstawiła swojej wersji wydarzeń i dlaczego pierwotny wierzyciel zawarł umowę pożyczki internetowej z osobą, która posługiwała się jej danymi osobowymi. Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 3 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. W braku takich wyjaśnień co do okoliczności sprawy Sąd uznaje, że umowa pożyczki została rzeczywiście zawarta przez pozwaną.

Nie miało to jednak wpływu na rozstrzygnięcie sprawy, gdyż pozwana skutecznie zakwestionowała przysługiwanie powodce uprawnienia do dochodzenia wierzytelności z umowy pożyczki (legitymację procesową powódki).

Umowa cesji wierzytelności zawarta pomiędzy (...) z siedzibą w T. a (...) Sp. z o.o., wbrew twierdzeniom strony powodowej, nie świadczyła o tym, aby powód nabył wierzytelności zbywcy, jakie przysługiwać mu miały z tytułu niespłaconych zobowiązań pożyczkowych. Treść tego dokumentu zawierała zanonimizowany zapis dotyczące ceny, za jaką powód miał nabyć wierzytelności wymienione w załączniku. Niemniej z treści tego dokumentu ani także innych dołączonych do pozwu nie wynika w jakiej wysokości i czy w ogóle powód wywiązał się z tego zobowiązania. Samo skierowanie do pozwanej zawiadomienia o przelewie wierzytelności (k. 39-v) nie świadczy jeszcze o tym, aby tą wierzytelnością w stosunku do pożyczkobiorczyni dysponował. Strona pozwana zakwestionowała legitymację procesową powódki i skuteczność umowy cesji (pkt 6 odpowiedzi na pozew), w związku z czym całkowicie niezrozumiała była następna odpowiedź powoda, wedle którego „Fakt zapłaty ceny w obecnym stanie faktycznym sprawy jest faktem bezspornym...”. Skuteczność nabycia wierzytelności powód powinien był wykazać, gdyż na nim spoczywał w tym zakresie ciężar dowodu. Skoro jemu nie sprostał, to musiał ponieść tego negatywną konsekwencję, jaką było oddalenie powództwa w całości.

Ocena prawna

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Pozwana, wnosząc o oddalenie powództwa, zarzucała m.in. brak legitymacji czynnej po stronie powoda oraz nieważność umowy cesji wierzytelności, która miała łączyć ją ze zbywcą wierzytelności.

Zdaniem Sądu zarzut pozwanej zasługiwał na uwzględnienie. Powód nie wykazał, aby był wierzycielem pozwanej z tytułu umowy pożyczki.

Jak wskazał natomiast Sąd Apelacyjny w Warszawie z dnia 31 lipca 2013 r., sygn. VI ACa 359/12, legitymacja procesowa jest podstawową materialną przesłanką decydującą o zasadności roszczenia. Jako okoliczność doniosła i obciążająca, zgodnie z materialnym ciężarem dowodu (art. 6 k.c.) stronę powodową, powinna zostać wykazana już w pozwie bez oczekiwania na zarzut pozwanego w tym względzie. Dłużnik pozwany w procesie o spełnienie świadczenia może podnosić zarzuty dotyczące istnienia, treści, braku lub nieprawidłowości causa bądź nieważności umowy przeniesienia wierzytelności, z której cesjonariusz wywodzi roszczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2018 r., sygn. I CSK 197/17).

W niniejszej sprawie pozwana zgłosiła szereg zarzutów co do przysługiwania powodowi wierzytelności. Choć zarzuty te nie były zawsze właściwie umotywowane, wystarczyły do uznania, że Sąd nie może potraktować skuteczności ewentualnej cesji na rzecz powoda za okoliczności przyznane – musiały one zostać wykazane przez powoda.

Tymczasem powód choć przedłożył umowy cesji wierzytelności pomiędzy VIA SMS PL (...) z o.o. i (...) oraz pomiędzy tą spółką a nim samym, to nie wykazał, aby stał się nabywcą wierzytelności, która miała przedmiotem obu tych umów. O ile więc można założyć, że spółka (...) stała się wierzycielem pozwanej na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności zawartej z pierwotnym wierzycielem (pożyczkodawcą) w dniu 13 października 2022 r., to brak jest dowodu na przeniesienie tych wierzytelności na rzecz powoda. Zapis § 2 ust. 2 umowy przelewu wierzytelności z dnia 19 października 2022 r. stanowi bowiem, że cedent przelewa wierzytelności wskazane w umowie na rzecz cesjonariusza (powoda) w całości, przy czym owy skutek przeniesienia własności tych wierzytelności następuje pod warunkiem zapłaty przez cesjonariusza ceny określonej w umowie (k. 17). Dowodu na przelew tej kwoty, której wysokość nie jest nawet znana, bowiem powód zanonimizował tę część umowy – nie przedstawił. Pozwana wprost w odpowiedzi na pozew podniosła, iż kwestionuje ważność umowy cesji właśnie z uwagi na to, że cena którą miał uiścić powód za nabycie wierzytelności nie została wskazana w samej w umowie i nie ma w ogóle dowodu na to, że powód ją zapłacił. Jeżeli więc taką cenę powód istotnie poniósł, to zgodnie z ciężącym na nim obowiązkiem dowodowym w tym zakresie (art. 6 k.c.) winien ten fakt wykazać (choćby oświadczeniem cedenta z tej umowy). Zgromadzony materiał dowodowy

w sprawie nie jest zdaniem Sądy wystarczający do uznania, że umowa cesji zawarta w dniu 19 października 2022 r. faktycznie ma jakikolwiek skutek prawny dla pozwanej.

Z tego względu należało uznać, że powód nie sprostał tym samym ciężarowi dowodu wynikającego z art. 6 k.c. co do udowodnienia swojej legitymacji procesowej w sprawie. Z tej przyczyny Sąd powództwo oddalił w całości.

Koszty procesu

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Skoro powództwo zostało w całości oddalone, to powód powinien zwrócić pozwanej poniesione przez nią koszty procesu. Na koszty postępowania przyznane pozwanej złożyły się koszty zastępstwa procesowego w łącznej wysokości 450 zł – 270 zł (§ 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) i 180 zł (§ 3 ust. 2 ww. rozporządzenia w związku z postępowaniem toczącym się w epu) – pozwana nie przedstawiła natomiast potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Tak zasądzone koszty Sąd powiększył o kwotę odsetek, o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c.

Zdaniem Sądu taki skutek wniesienia pozwu w terminie przewidzianym 505⁽³⁷⁾ § 2 zd. 2 k.p.c., czyli ponoszenie kosztów zastępstwa procesowego za dwa postępowania, został wyraźnie przewidziany przez ustawodawcę w tym przepisie. Nie można uznać, aby „uwzględnienie kosztów” polegało wyłącznie na uwzględnieniu opłat sądowych poniesionych w elektronicznym postępowaniu upominawczym, skoro taki skutek wynika już z art. 19 ust. 2 pkt 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Przywołany artykuł k.p.c. pozwala zatem – obu stronom – na uwzględnienie także kosztów zastępstwa procesowego należnych za elektroniczne postępowanie upominawcze (por. S. Sołtysik, D. Zawistowski [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom. II. Artykuły 367–505(39), red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021, art. 505(37), pkt 4). Ma to pewne uzasadnienie celowościowe – nakazuje bowiem pozwanemu rozważyć, czy rzeczywiście celowe jest wnoszenie bezzasadnego sprzeciwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Sprzeciw ten nie podlega przecież opłacie i nie wymaga załączania dowodów – art. 505⁽³⁵⁾ k.p.c., w związku z czym strony pozwane mogłyby uznawać, że wniesienie sprzeciwu tylko dla przedłużenia postępowania (zmierającego do uzyskania przez powoda tytułu wykonawczego) jest nie tylko bardzo proste, ale też pozbawione negatywnych konsekwencji. Art. 505⁽³⁷⁾ § 2 zd. 2 k.p.c. służy więc ograniczeniu liczby sprzeciwów składanych w EPU tylko dla przedłużenia postępowania i ochronie praw przede wszystkim wierzyciela, który pomimo wniesienia przez stronę pozwaną sprzeciwu nie będzie „stratny” o te koszty zastępstwa procesowego, które zasądzono na jego rzecz w nakazie wydanym w EPU. Niemniej jednak taka interpretacja jest korzystna z punktu widzenia praw dłużnika, który – jeśli wytoczono przeciwko niemu powództwo w EPU, a następnie w postępowaniu zwykłym – musi dwukrotnie podjąć obronę przed tym samym roszczeniem.

Zarządzenia:

(...)

(...)